

Odpowiedzialne prowadzenie biznesu

CSR/RBC
Standardy OECD
Krajowy Punkt Kontaktowy OECD
ds. odpowiedzialnego biznesu

WYTYCZNE OECD
DLA PRZEDSIĘBIORSTW WIELONARODOWYCH
DOT. ODPOWIEDZIALNEGO PROWADZENIA BIZNESU

POLSKI
KRAJOWY PUNKT KONTAKTOWY OECD
DS. ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU

**Ministerstwo Funduszy
i Polityki Regionalnej**

Odpowiedzialne prowadzenie biznesu

Spółeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw (corporate social responsibility, CSR) zgodnie z definicją Komisji Europejskiej z 2011 r. jest to „odpowiedzialność przedsiębiorstw za ich wpływ na społeczeństwo”. Wpływ ten ma charakter wielowymiarowy i wykracza poza troskę firm o środowisko naturalne, pracowników i warunki pracy. Przedsiębiorstwa mogą pozytywnie oddziaływać na otoczenie m.in. poprzez wdrażanie procedur należytej staranności w procesach produkcyjnych i w całym łańcuchu dostaw, a także kierując się odpowiednimi wartościami.

Odpowiedzialne prowadzenie działalności biznesowej (responsible business conduct, RBC) to termin stosowany przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Zasady odpowiedzialnego prowadzenia biznesu zostały sformułowane w „Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej” oraz w wytycznych sektorowych. Wytyczne OECD wyraźnie wskazują na kontekst inwestycyjny odpowiedzialnego biznesu, poszanowanie praw człowieka, ochronę praw konsumenckich oraz wdrażanie procedur należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej.

Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej

Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej (Wytyczne OECD) są najstarszym międzynarodowym standardem odpowiedzialnego biznesu. Zostały przyjęte przez OECD w 1976 r. i od tamtego czasu były

kilkukrotnie aktualizowane. W 2011 r. dodano rozdział dotyczący praw człowieka oraz wprowadzono pojęcie należytej staranności opartej na analizie ryzyka (due diligence). Został również rozszerzony zakres stosowania Wytycznych OECD – po zmianach odnoszą się one nie tylko do działalności przedsiębiorstw wielonarodowych, ale także do ich relacji biznesowych (również w łańcuchu dostaw).

W dniu 8 czerwca 2023 r. Rada OECD przyjęła kolejną aktualizację Wytycznych OECD. Nowy tekst (edycja 2023) zawiera zaktualizowane zalecenia w kluczowych obszarach RBC, takich jak zmiany klimatu, bioróżnorodność, technologia, należyta staranność.

Zgodnie z Wytycznymi OECD, edycja 2023 przedsiębiorstwa powinny m.in.:

- dostosować swoją działalność do uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym celów dotyczących zmian klimatu i różnorodności biologicznej;
- stosować procedury należytej staranności w odniesieniu do rozwoju przedsiębiorstwa, finansowania, sprzedaży, licencjonowania, handlu i użytkowania technologii, w tym gromadzenia i wykorzystywania danych;

- zapewniać lepszą ochronę osób i grup osób narażonych na represje, w tym również osób zgłaszających nieprawidłowości dotyczące prowadzenia działalności biznesowej;
- stosować zaktualizowane zalecenia dotyczące ujawniania informacji nt. odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej;
- wdrażać rozszerzone zalecenia dotyczące należytej staranności w zakresie wszystkich form korupcji;
- stosować zalecenia dotyczące wdrażania procedur należytej staranności w zakresie bezpośredniego oddziaływania przedsiębiorstwa, korzystania z jego produktów i usług oraz w jego relacjach biznesowych;
- stosować się do zaleceń dotyczących zapewnienia zgodności działań lobbingowych przedsiębiorstw z Wytycznymi OECD.

Wytyczne OECD (edycja 2023) wzmacniają również Krajowe Punkty Kontaktowe OECD ds. RBC w zakresie ich funkcjonowania oraz prowadzenia postępowań w sprawach związanych z zawiadomieniami o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD.

Grupa Robocza OECD

ds. odpowiedzialnego prowadzenia biznesu

(Working Party on Responsible Business Conduct, WPRBC). W skład Grupy Roboczej wchodzi eksperci rządowi z państw wdrażających Wytyczne OECD. Podczas posiedzeń WPRBC omawiane są zagadnienia dotyczące RBC oraz funkcjonowania Krajowych Punktów Kontaktowych OECD ds. RBC.

Sieć Krajowych Punktów Kontaktowych OECD ds. odpowiedzialnego biznesu

Państwa wdrażające Wytyczne OECD są zobowiązane do powołania Krajowych Punktów Kontaktowych OECD ds. RBC (KPK OECD). KPK OECD funkcjonują aktualnie w 51

państwach. Dwa razy w roku OECD organizuje spotkania przedstawicieli Sieci KPK OECD, podczas których KPK OECD wymieniają się doświadczeniami ze swojej pracy.

Standardy RBC

W rozumieniu Wytycznych OECD odpowiedzialne prowadzenie działalności biznesowej oznacza, że przedsiębiorstwa:

- przyczyniają się do rozwoju gospodarczego, środowiskowego i społecznego, dążąc do osiągnięcia celu, jakim jest zrównoważony rozwój;
- zapobiegają negatywnym skutkom, jakie mogą powstać w wyniku prowadzonej przez przedsiębiorstwa działalności;
- wstrzymują lub łagodzą negatywne skutki, jeśli takie skutki wystąpiły w wyniku ich działalności.

W realizowaniu tych działań przedsiębiorstwa powinny kierować się obowiązującymi przepisami i standardami międzynarodowymi oraz powinny stosować proces należytej staranności.

Wytyczne OECD kierowane są do przedsiębiorstw wielonarodowych, które prowadzą swoją działalność na terenie państw wdrażających Wytyczne OECD lub prowadzą swoją działalność z terytoriów tych państw. Zalecenia zawarte w Wytycznych OECD są zgodne z normami międzynarodowymi w zakresie RBC.

Przedsiębiorstwo wielonarodowe

Wytyczne OECD nie podają definicji przedsiębiorstwa wielonarodowego. Przy ustalaniu, czy dane przedsiębiorstwo spełnia kryteria przedsiębiorstwa wielonarodowego należy wziąć pod uwagę: międzynarodowy charakter struktury przedsiębiorstwa lub prowadzonej przez to przedsiębiorstwo działalności oraz jego formę handlową, cel lub rodzaj prowadzonej działalności. Przedsiębiorstwa wielonarodowe

działają we wszystkich sektorach gospodarki. Zazwyczaj są to spółki lub przedsiębiorstwa o innej formie prawnej, które posiadają siedzibę w więcej niż jednym kraju i koordynują swoje działania na różne sposoby. Przedsiębiorstwem wielonarodowym może być zarówno prywatny podmiot, spółka Skarbu Państwa, jak i przedsiębiorstwo o mieszanej strukturze własności.

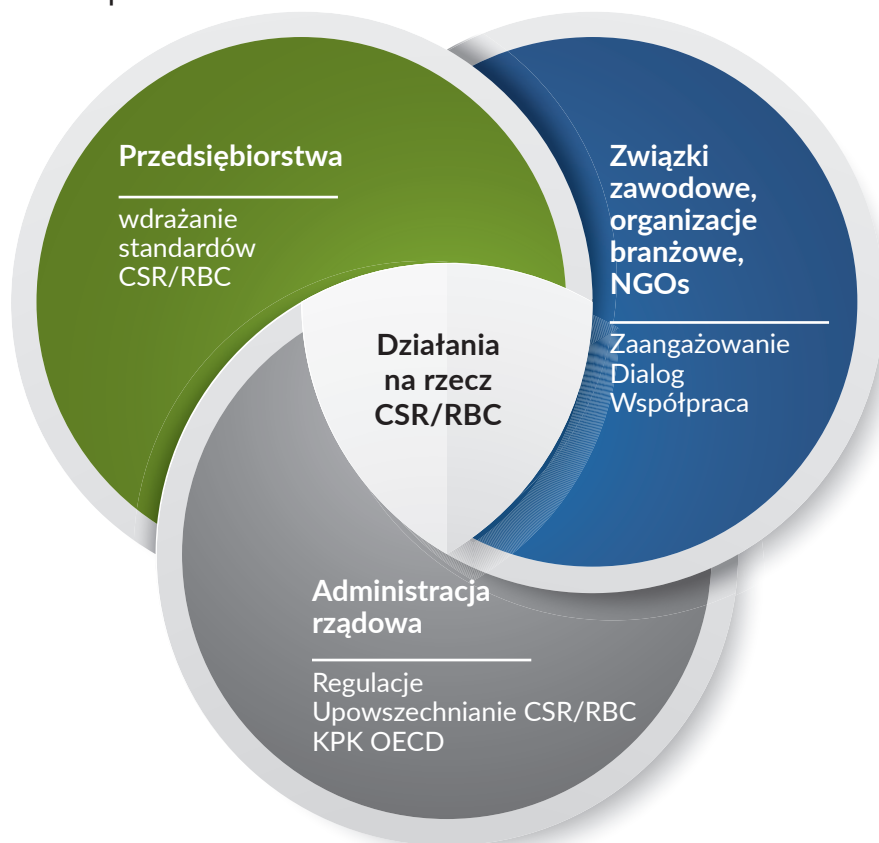
W przedsiębiorstwach wielonarodowych może występować różny stopień autonomii poszczególnych jednostek w obrębie przedsiębiorstwa. Jedna lub więcej jednostek przedsiębiorstwa będzie mieć istotny wpływ na działanie innych.

Wytyczne OECD kierowane są do wszystkich jednostek wchodzących w skład przedsiębiorstwa wielonarodowego (jednostek dominujących i/lub podmiotów lokalnych). Wszystkie jednostki przedsiębiorstwa wielonarodowego powinny być zaangażowane we wdrażanie Wytycznych OECD, stosownie do rzeczywistego podziału odpowiedzialności.

Administracja rządowa i standardy CSR/RBC

Rolą administracji publicznej jest tworzenie odpowiednich warunków dla zrównoważonego rozwoju oraz do wdrażania standardów CSR/RBC. Kluczowa jest spójność polityk publicznych umożliwiających i promujących standardy CSR/RBC. Administracja publiczna wspomaga także przedsiębiorstwa w realizacji zasad określonych w „Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka”.

Działania administracji publicznej, przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego na rzecz CSR/RBC uzupełniają się wzajemnie. Są od siebie zależne i wymagają współpracy różnych środowisk – administracji publicznej, przedsiębiorstw, organizacji pracowniczych, związków zawodowych, organizacji branżowych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych oraz ogółu społeczeństwa.

Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące RBC

Wytyczne OECD składają się z 11 rozdziałów i części proceduralnej. Konstrukcja każdego z rozdziałów, poza rozdziałem I „Koncepcje i zasady”, jest podobna: w pierwszej części rozdziału w punktach wymienia się oczekiwania wobec przedsiębiorstw, zaś w dalszej części zatytułowanej „Komentarz do rozdziału (...)” znajdziemy szczegółowe wyjaśnienia dotyczące tych oczekiwań.

Rozdział I „Koncepcje i zasady”

Rozdział ten określa koncepcje i zasady, które tworzą kontekst dla wszystkich zaleceń przedstawionych w kolejnych rozdziałach

Wytycznych OECD. Wyjaśnia status prawny Wytycznych OECD oraz podstawowy obowiązek przedsiębiorstw, jakim jest przestrzeganie prawa krajowego. Wyjaśniono czynniki, jakie należy wziąć pod uwagę przy określaniu, czy dane przedsiębiorstwo jest przedsiębiorstwem wielonarodowym (punkt 4) oraz jaka jest rola państw wdrażających Wytyczne OECD.

Rozdział II „Zasady ogólne”

Rozdział ten zawiera 17 szczegółowych zaleceń w zakresie tego, co przedsiębiorstwa powinny uwzględniać w swojej działalności oraz jedno zalecenie dotyczące

angażowania się przedsiębiorstw w prywatne lub wielostronne inicjatywy oraz dialog społeczny ma temat odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej. Komentarz do rozdziału „Zasady ogólne” zawiera odwołania do zasad ładu korporacyjnego, zasad przejrzystości i uczciwości w działalności lobbingowej,

wyjaśnienie terminu „relacja biznesowa” oraz bardzo szczegółowe wyjaśnienia dotyczące procesu należytej staranności.

Rozdział III „Ujawnianie informacji”

Przedsiębiorstwa powinny funkcjonować w sposób przejrzysty oraz przekazywać do publicznej wiadomości informacje na temat

swojej działalności. Dzięki temu różne grupy interesariuszy mogą lepiej zrozumieć działania przedsiębiorstw oraz ich relacje ze społeczeństwem i środowiskiem. Powinny one ujawniać informacje o wszystkich istotnych zagadnieniach, jakie mogą znacząco wpływać na ocenę wartości przedsiębiorstwa przez inwestora. Ważne jest również, aby przedsiębiorstwa komunikowały wiarygodne informacje na temat wdrażanych procesów należytej staranności oraz wpływu swojej działalności, wytwarzanych produktów i usług na ludzi i środowisko. Zalecenie to dotyczy ujawniania informacji w dwóch obszarach: informacji o przedsiębiorstwie, w tym o sytuacji finansowej, wynikach, własności i nadzorze przedsiębiorstwa oraz informacji w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, w tym kwestii społecznych, środowiskowych i powiązanych procesów należytej staranności. Przedsiębiorstwa powinny

ujawniać informacje zgodnie z uznanymi międzynarodowymi standardami oraz brać pod uwagę polityki ujawniania informacji mające zastosowanie w krajach, w których prowadzą one swoją działalność.

Rozdział IV „Prawa człowieka”

Przedsiębiorstwa poprzez swoją działalność mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na poszanowanie praw człowieka.

Przedsiębiorstwa powinny

uniknąć powodowania negatywnych skutków w odniesieniu do praw człowieka oraz przyczyniania się do takich negatywnych skutków. Jeśli działalność biznesowa może spowodować negatywne skutki dla poszanowania praw człowieka, przedsiębiorstwa muszą temu przeciwdziałać. Powinny zapobiegać negatywnym skutkom dla praw człowieka oraz je łagodzić, również w przypadkach, w których te negatywne skutki wynikają z relacji biznesowych, w które przedsiębiorstwa są bezpośrednio zaangażowane. Rozdział ten jest w pełni zgodny z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka.

Rozdział V „Zatrudnienie i relacje z pracownikami”

Przedsiębiorstwa powinny stosować się do zaleceń zawartych w tym rozdziale, biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawa, regulaminy oraz istniejące stosunki

pracy i praktyki zatrudnienia, a także mające zastosowanie międzynarodowe standardy pracy. Przedsiębiorstwa powinny unikać jakichkolwiek niezgodnych z prawem praktyk w zakresie zatrudnienia i relacji z pracownikami oraz respektować

prawo pracowników do zakładania lub przystępowania do związków zawodowych, a także prawo do rokowań zbiorowych. Przedsiębiorstwa powinny skutecznie działać na rzecz zniesienia pracy dzieci i eliminacji wszystkich form pracy przymusowej, kierować się zasadą równego traktowania oraz zapewniać bezpieczne i zdrowe środowisko pracy. Rozdział ten jest w pełni zgodny z Deklaracją Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy.

Rozdział VI „Środowisko”

Przedsiębiorstwa odgrywają kluczową rolę w rozwoju zrównoważonych gospodarek i mogą przyczyniać się do efektywnego i skutecznego

reagowania na globalne, regionalne i lokalne wyzwania środowiskowe. Rozdział ten zawiera oczekiwania dotyczące sposobu, w jaki przedsiębiorstwa powinny unikać negatywnych skutków dla środowiska, zapobiegać tym negatywnym skutkom oraz przyczyniać się do osiągnięcia celów w zakresie łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich. Przedsiębiorstwa powinny wdrażać procesy należytej staranności w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom dla środowiska powstającym w wyniku własnej działalności oraz trakcie korzystania z produktów czy usług. Niekorzystne dla środowiska oddziaływanie przedsiębiorstw mogą dotyczyć także: zagrożeń dla bioróżnorodności, degradację ekosystemów lądowych, morskich i słodkowodnych, wylesianie, zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby oraz niewłaściwe zarządzanie odpadami, w tym substancjami niebezpiecznymi. Przedsiębiorstwa muszą zapewnić, że ich emisje gazów cieplarnianych i wpływ na ilość biotopów obniżających dwutlenku

węgla są zgodne z uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym celami dotyczącymi temperatury na świecie. Powinny adekwatnie oceniać skutki społecznego oddziaływania własnej działalności w kontekście zarządzania kwestiami środowiskowymi, jak również powinny brać pod uwagę kwestie związane z ochroną zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, a także dobrostanu zwierząt.

Rozdział VII „Zwalczanie przekupstwa i innych form korupcji”

Niekorzystne skutki dla kwestii objętych Wytycznymi OECD są często możliwe wskutek korupcji. Korupcja szkodzi instytucjom demokratycznym

oraz zarządzaniu spółkami. Zniechęca do inwestycji i zakłóca międzynarodowe warunki konkurencji. W związku z tym, wdrożenie przez przedsiębiorstwa skutecznych działań zapobiegających korupcji stanowi istotny wkład w unikanie innych negatywnych skutków objętych Wytycznymi OECD. Przedsiębiorstwa nie powinny angażować się w żadne akty przekupstwa ani inne formy korupcji. Terminy „przekupstwo” i „inne formy korupcji” powinny być interpretowane zgodnie z postanowieniami zawartymi w komentarzu do rozdziału VII „Zwalczanie przekupstwa i innych form korupcji”. Przyzwoitość, uczciwość i przejrzystość są kluczowymi zasadami w walce z przekupstwem i innymi formami korupcji.

Rozdział VIII „Interesy konsumenta”

W kontaktach z konsumentami przedsiębiorstwa powinny działać zgodnie z uczciwymi praktykami biznesowymi, marketingowymi

i reklamowymi oraz powinny podejmować wszelkie zasadne działania w celu zapewnienia jakości i niezawodności oferowanych przez siebie towarów i usług. Powinny one dostarczać dokładne, zweryfikowane i jasne informacje, które umożliwią konsumentom podejmowanie świadomych decyzji. Wszelkie deklaracje dotyczące produktów, środowiska lub społeczności, jakie przedsiębiorstwa formułują, powinny opierać się na odpowiednich dowodach. Zadowolenie konsumenta oraz kwestie związane z ochroną interesów konsumenta to podstawa pomyślnego rozwoju przedsiębiorstwa. W rozdziale tym uwzględniono zalecenia Komitetu OECD ds. ochrony konsumentów, a także innych organizacji międzynarodowych.

Rozdział IX „Nauka, technologia i innowacje”

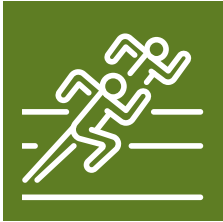

Technologia ma znaczący wpływ na kwestie objęte Wytycznymi OECD, w tym m.in. zrównoważony rozwój, poszanowanie praw człowieka, rozwój gospodarczy,

jakość demokracji czy spójność społeczną. Badania naukowe i innowacje technologiczne zwiększają produktywność we wszystkich sektorach. Dlatego też przedsiębiorstwa powinny przyczyniać się do rozwoju lokalnego i krajowego potencjału innowacyjnego. W szczególności przedsiębiorstwa powinny przeprowadzać proces należytej staranności w odniesieniu do faktycznych i potencjalnych negatywnych skutków odnoszących się do nauki, technologii i innowacji. W tym zakresie przedsiębiorstwa powinny stosować się do zaleceń zawartych w Wytycznych OECD, przestrzegać obowiązujących krajowych przepisów oraz wymogów, w tym dotyczących prywatności i ochrony danych oraz przepisów dotyczących kontroli eksportu.

W rozdziale tym podkreślono potrzebę stosowania procedur należytej staranności w zakresie rozwoju, finansowania, sprzedaży, licencjonowania, handlu i wykorzystania technologii, w tym gromadzenia i wykorzystania danych.

Rozdział X „Konkurencja”

Przedsiębiorstwa powinny prowadzić działalność w sposób zgodny ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami prawa i regulacjami, biorąc pod uwagę prawo

ochrony konkurencji obowiązujące w krajach, na które wpływ mają antykonkurencyjne działania przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa powinny powstrzymać się od zawierania lub wykonywania antykonkurencyjnych porozumień, które mogą wpływać na efektywność funkcjonowania zarówno krajowych jak i międzynarodowych rynków. Ponadto przedsiębiorstwa powinny współpracować z organami ds. ochrony

konkurencji m. in. poprzez udzielanie wyczerpujących informacji na prośbę takich organów. Przedsiębiorstwa powinny także promować wśród pracowników znaczenie przestrzegania przepisów dotyczących konkurencji.

Rozdział XI „Opodatkowanie”

Ważne jest, aby przedsiębiorstwa wносиły wkład w finanse publiczne krajów, w których działają, dokonując terminowych płatności zobowiązań podatkowych.

Przejrzystość podatkowa wspiera integralność systemu podatkowego kraju i jest istotnym sposobem zapewnienia, że przedsiębiorstwa przestrzegają zarówno litery, jak i ducha prawa podatkowego. Zarządy przedsiębiorstw powinny przyjąć strategię zarządzania ryzykiem podatkowym, aby zapewnić pełną identyfikację i ocenę ryzyk finansowych, regulacyjnych i reputacyjnych związanych z opodatkowaniem.

www.gov.pl/web/fundusze-regiony/wytyczne-oecd

Aktualne Wytyczne OECD:

- odpowiadają na pilne priorytety społeczne, środowiskowe i technologiczne
- są zgodne z trendami regulacyjnymi w zakresie odpowiedzialnego biznesu
- obowiązują od 8 czerwca 2023 r.

Wytyczne OECD
dla przedsiębiorstw
wielonarodowych dotyczące
odpowiedzialnego
prowadzenia działalności
biznesowej

Sektorowe wytyczne OECD

Uzupełnieniem Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej są zalecenia OECD uwzględniające specyfikę działania pięciu głównych sektorów: wydobywczego, minerałów konfliktowych, rolno-spożywczego, tekstylno-odzieżowego i obuwniczego oraz sektora finansowego.

Sektor wydobywczy

„Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w zakresie istotnego angażowania interesariuszy w sektorze wydobywczym” (2016)

Jest to dokument adresowany do szeroko rozumianego sektora wydobywczego: przedsiębiorstw prowadzących poszukiwania, rozwój, wydobycie, przetwarzanie, transport oraz magazynowanie ropy, gazu i minerałów. Wytyczne te nie tworzą nowego standardu. Odwołują się do ogólnych Wytycznych OECD w taki sposób, by pomóc przedsiębiorcom z sektora wydobywczego wdrażać je zgodnie z zasadami należytej staranności. Celem tego dokumentu jest przekazanie praktycznych wskazówek, jak współpracować z interesariuszami i w jaki sposób ich angażować.

Sektor minerałów konfliktowych

„Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w zakresie odpowiedzialnych łańcuchów dostaw minerałów z obszarów objętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka” (trzecie wydanie, 2016)

W języku polskim dostępne jest drugie wydanie wytycznych z 2013 r.

Wytyczne zawierają zalecenie Rady OECD, tekst poradnika wraz z trzema załącznikami oraz dwa dodatki – dotyczący minerałów 3T (cyny, tantalu i wolframu) oraz dotyczący złota. Wytyczne mogą być pomocne przy wdrażaniu przez przedsiębiorstwa procedur należytej staranności, które są podstawą odpowiedzialnego zarządzania łańcuchem dostaw minerałów pochodzących z obszarów objętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka. Wytyczne mogą także wspierać przedsiębiorstwa we wdrażaniu „Rozporządzenia UE/2017/821, dotyczącego obowiązków w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka”.

Sektorowe wytyczne OECD

Sektor tekstylny-odzieżowy i obuwniczy

„Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w odpowiedzialnych łańcuchach dostaw w sektorze tekstylny-odzieżowym i obuwniczym” (2016)

Wytyczne wspierają przedsiębiorstwa we wdrażaniu procesów należytej staranności w całym łańcuchu dostaw przemysłu tekstylny-odzieżowego i obuwniczego, tak by zapobiegać i przeciwdziałać potencjalnym negatywnym skutkom działalności przedsiębiorstw również w ich łańcuchach dostaw.

Wytyczne OECD dla sektora tekstylny-odzieżowego i obuwniczego składają się z dwóch części. W części pierwszej opisano proces należytej staranności, zaś na część drugą składają się rozdziały dotyczące należytej staranności w określonych obszarach ryzyka. Są to m.in.: praca dzieci, molestowanie seksualne w miejscu pracy, praca przymusowa, czas pracy, BHP, związki zawodowe i negocjacje zbiorowe, płace, ochrona środowiska (zużycie wody, niebezpieczne substancje chemiczne i in).

Sektor rolno-spożywczy

„Wytyczne OECD-FAO dotyczące odpowiedzialnych łańcuchów dostaw rolnych” (2015)

Przedsiębiorstwa funkcjonujące w łańcuchach dostaw produktów rolnych mogą tworzyć miejsca pracy, podnosić standardy pracy i wprowadzać technologie w celu zwiększenia produkcji rolnej lub zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska. Negatywne skutki działalności przedsiębiorstw w tym sektorze mogą zagrażać bezpieczeństwu żywnościowemu.

Wytyczne OECD-FAO wspomagają przedsiębiorstwa w przestrzeganiu standardów RBC w łańcuchach dostaw rolnych. Zwracają uwagę, by działalność biznesowa nie wywoływała negatywnych skutków oraz przyczyniała się do zrównoważonego rozwoju. Wytyczne OECD-FAO są skierowane do krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstw, małych, średnich i dużych podmiotów w całym łańcuchu dostaw produktów rolnych.

Sektorowe wytyczne OECD

Sektor finansowy I.

„Wytyczne OECD dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności przez inwestorów instytucjonalnych” (2017)

Wytyczne te mają ułatwić inwestorom instytucjonalnym, takim jak fundusze inwestycyjne, emerytalne, towarzystwa ubezpieczeniowe, wdrażanie zaleceń dotyczących należytej staranności, o których mowa w Wytycznych OECD. Celem jest zapobieganie lub ograniczanie negatywnych skutków dla praw człowieka i praw pracowniczych, środowiska naturalnego, a także eliminacja praktyk korupcyjnych w przedsiębiorstwach, których udziały wchodziły w skład portfeli inwestycyjnych tych podmiotów.

Dokument wskazuje najważniejsze działania, jakie powinni podejmować zarządzający aktywami i właściciele aktywów w ramach każdego etapu procesu należytej staranności. Omawia najważniejsze aspekty, w tym wyzwania, istniejące praktyki i regulacje dotyczące branży inwestycyjnej, które mogą wpływać na prowadzenie procesu należytej staranności.

Sektor finansowy II.

„Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w zakresie odpowiedzialnego kredytowania przedsiębiorstw i gwarantowania emisji papierów wartościowych” (2019)

Jest to dokument adresowany do banków, który, w sposób dostosowany do specyfiki branży, pomaga zrozumieć zasady należytej staranności w realizacji ogólnych Wytycznych OECD. Omówiono w nim kluczowe dla banków kwestie na każdym etapie procesu należytej staranności. Jest to praktyczne narzędzie, które może pomóc bankom w zapobieganiu negatywnym skutkom lub łagodzeniu negatywnych skutków, jakie mogą wystąpić w wyniku ich działalności.

Wytyczne te opisują także najważniejsze zagadnienia w zakresie praktyk lub regulacji dotyczących kredytów korporacyjnych i gwarantowania emisji papierów wartościowych, które mogą mieć wpływ na procedury należytej staranności.

Wytyczne OECD oraz wytyczne sektorowe dostępne są [na stronie KPK OECD w języku polskim](#) oraz [na stronie KPK OECD w języku angielskim](#). Niektóre z tych dokumentów są również dostępne w języku ukraińskim.

Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności

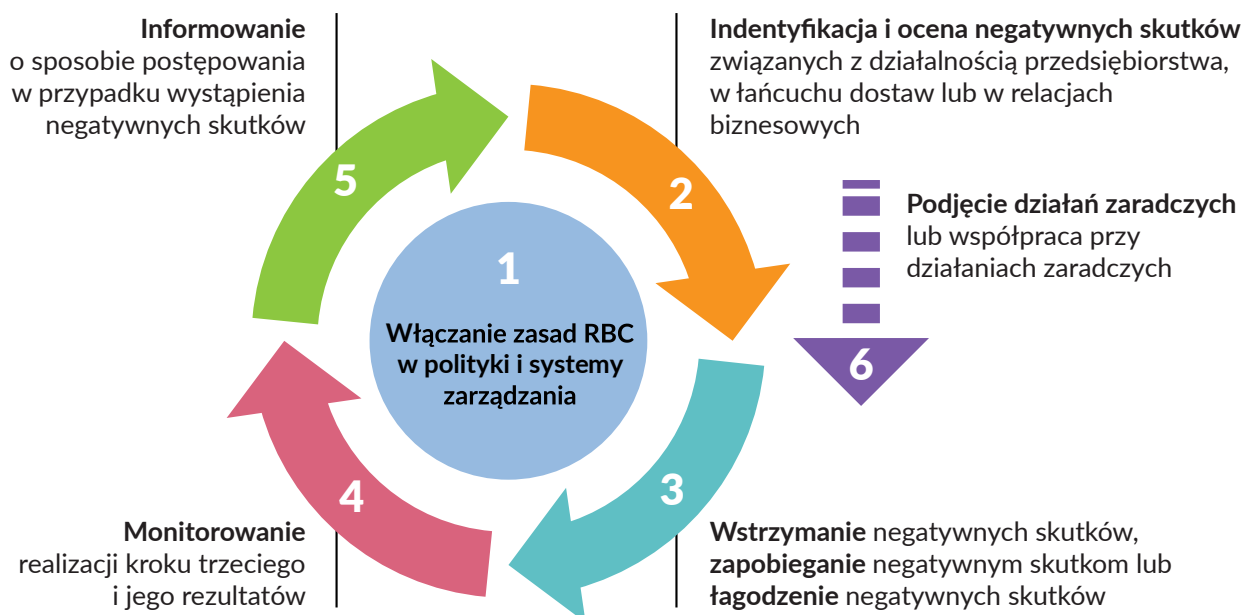

„Wytyczne dotyczące należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej” (2018)

Dokument ten stanowi praktyczne wsparcie dla przedsiębiorstw we wdrażaniu Wytycznych OECD. Zawiera wyjaśnienia, wskazówki i przykłady ilustrujące należytą staranność.

Należyta staranność jest procesem, który przedsiębiorstwa powinny przeprowadzać w celu identyfikacji faktycznych i potencjalnych negatywnych skutków, zapobiegania negatywnym skutkom i ich łagodzenia. Skutki te odnoszą się zarówno do działalności własnej przedsiębiorstwa, jak i łańcucha dostaw oraz innych relacji biznesowych. Należyta staranność powinna być wspierana przez wysiłki przedsiębiorstwa mające na celu łączenie polityk i systemów zarządzania, aby przedsiębiorstwo skutecznie reagowało na faktyczne i potencjalne negatywne skutki prowadzonej działalności. Wdrażając zalecenia dotyczące należytej staranności, przedsiębiorstwa są w stanie skuteczniej podejmować odpowiednie działania w przypadku wystąpienia negatywnych skutków. Skutki te mogą odnosić się m.in. do pracowników, poszanowania praw człowieka, środowiska, praktyk korupcyjnych, konsumentów, ładu korporacyjnego i występować zarówno w przedsiębiorstwie, jak i w łańcuchu dostaw oraz w innych relacjach biznesowych.

Sześć kroków procesu należytej staranności i działań wspierających

Sieć KPK OECD

KPK OECD ds. RBC

funkcjonują aktualnie w 52 państwach:
w 38 państwach członkowskich OECD

Australia
Austria
Belgia
Chile
Czechy
Dania
Estonia
Finlandia
Francja
Grecja
Hiszpania
Holandia
Irlandia

Islandia
Izrael
Japonia
Kanada
Kolumbia
Korea
Kostaryka
Litwa
Luksemburg
Łotwa
Meksyk
Niemcy
Nowa Zelandia

Norwegia
Polska
Portugalia
Słowacja
Słowenia
Stany Zjednoczone
Ameryki
Szwecja
Szwajcaria
Turcja
Wielka Brytania
Węgry
Włochy

oraz w 14 państwach
niezrzeszonych w OECD,
ale wdrażających Wytyczne OECD

Argentyna
Brazylia
Bułgaria
Chorwacja
Egipt
Jordania
Kazachstan
Mauritius
Maroko
Peru
Rumunia
Tunezja
Ukraina
Urugwaj

- państwa członkowskie OECD wdrażające Wytyczne OECD
- pozostałe państwa wdrażające Wytyczne OECD

Organizacja KPK OECD ds. RBC na świecie jest zróżnicowana. W 2023 r. światowa Sieć KPK OECD składała się łącznie z 52 KPK OECD, w tym 12 KPK OECD ulokowanych było w strukturach administracji rządowej (różne ministerstwa) oraz dysponowały zespołem doradczym. Sześć KPK OECD funkcjonowało jako pojedyncze samodzielne podmioty bez zespołów doradczych, zaś 12 innych KPK OECD miało strukturę międzyresortową

i międzyinstytucjonalną (w tym osiem z nich dysponowało zespołami doradczymi). Kolejnych 13 KPK OECD miało strukturę mieszaną z udziałem administracji rządowej i przedstawicieli interesariuszy, zaś cztery KPK OECD były niezależne od administracji rządowej. Ponadto, w 2022 r. Australia i Korea utworzyły swoje KPK OECD w ramach struktury hybrydowej składającej się z różnych elementów powyższych modeli.

Polski Krajowy Punkt Kontaktowy OECD ds. RBC

Państwa wdrażające Wytyczne OECD mają obowiązek powołania Krajowego Punktu Kontaktowego OECD ds. RBC (KPK OECD). Głównym zadaniem KPK OECD jest upowszechnianie Wytycznych OECD oraz rozpatrywanie zawiadomień o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD przez przedsiębiorstwa.

KPK OECD w Polsce

1996 r.	Polska zostaje członkiem OECD
1998 – 2001	KPK OECD w Ministerstwie Skarbu, następnie w Ministerstwie Gospodarki
2001 – 2016	KPK OECD w Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ)
od 1 czerwca 2016 r.	KPK OECD w Ministerstwie Rozwoju, następnie w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, obecnie w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej ulokowany w strukturze Departamentu Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej
Kontakt	e-mail: kpk.oecd@mfiipr.gov.pl tel.: 22 273 84 99, 516 247 009

Zgodnie z zaleceniami Wytycznych OECD, KPK OECD działają w sposób:

widoczny

dostępny

przejrzysty

rozliczalny

bezzstronny
i sprawiedliwy

przewidywalny

zgodny
z Wytycznymi
OECD

W trakcie prowadzenia postępowania przed KPK OECD, które rozpoczyna się po otrzymaniu zawiadomienia o potencjalnym naruszeniu przez dane przedsiębiorstwo Wytycznych OECD, szczególnie istotna jest **zasada poufności** obowiązująca zarówno strony postępowania, jak i KPK OECD.

Postępowanie przed polskim KPK OECD

Prowadząc sprawy wynikające z zawiadomień o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD, KPK OECD dąży do wzmocnienia standardów RBC. Zgodnie z tymi standardami odpowiedzialne przedsiębiorstwo uczestniczy w rozwoju gospodarczym, środowiskowym i społecznym, dba o poszanowanie praw człowieka i środowisko naturalne, prowadzi dialog z interesariuszami oraz rzetelnie komunikuje o prowadzonych przez siebie działaniach.

Zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD może złożyć każdy. Taki podmiot będzie zwany dalej „Autorem zawiadomienia”.

Może to być pracownik danego przedsiębiorstwa lub grupa pracowników, osoby inne niż pracownicy lub grupy osób, związki zawodowe, organizacje pozarządowe i in.

Autor zawiadomienia nie musi być jednocześnie osobą poszkodowaną wskutek działalności przedsiębiorstwa, musi natomiast wykazać swój związek ze sprawą.

Każdy KPK OECD prowadzi postępowania w oparciu o przyjętą procedurę, która określa poszczególne etapy postępowania.

[Procedura postępowania przed polskim KPK OECD](#) jest dostępna na stronie KPK OECD w języku polskim oraz w językach angielskim i ukraińskim.

Procedura postępowania przed polskim KPK OECD składa się z trzech części:

- A. ZASADY OGÓLNE**
- B. PROCEDURA POSTĘPOWANIA PRZED POLSKIM KPK OECD**
- C. SCHEMAT POSTĘPOWANIA PRZED KPK OECD**

W Części A. „Zasady ogólne” wyjaśnione zostały:

- stosowane w procedurze terminy i skróty,
- ogólne zasady prowadzenia postępowania przed KPK OECD,
- orientacyjne ramy czasowe trwania postępowania przed KPK OECD,
- zasady zachowania transparentności postępowania i poufności,
- zasady dokumentowania sprawy w postępowaniu przed KPK OECD

oraz zamieszczono odpowiedzi na poniższe pytania:

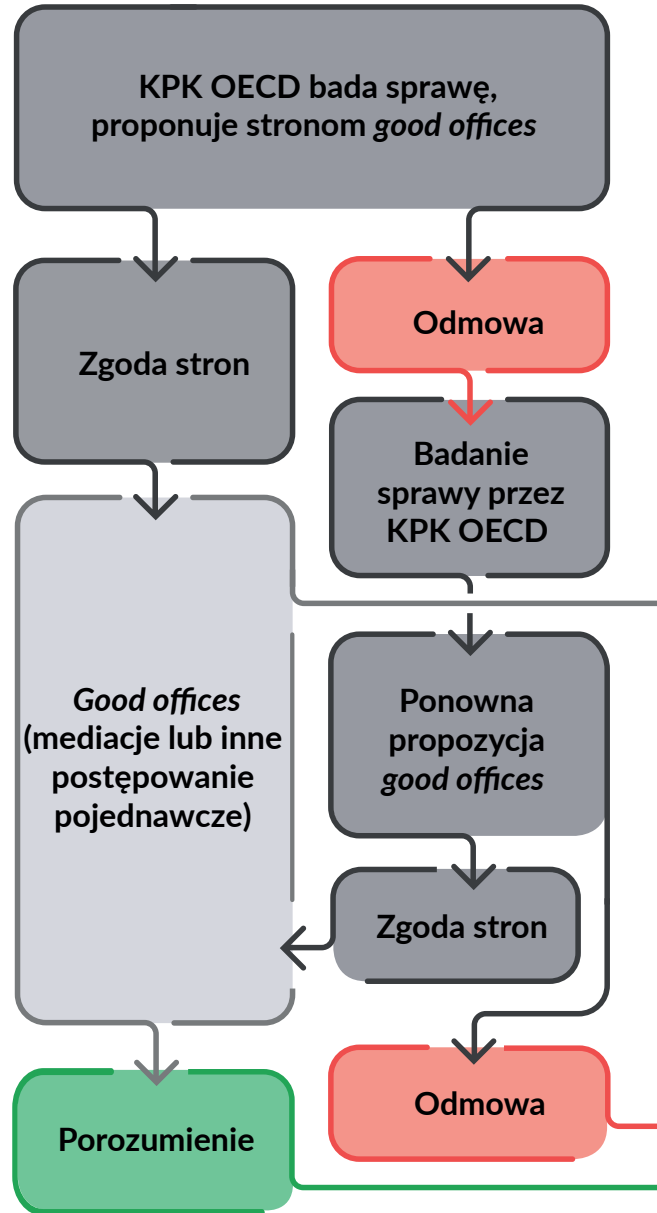
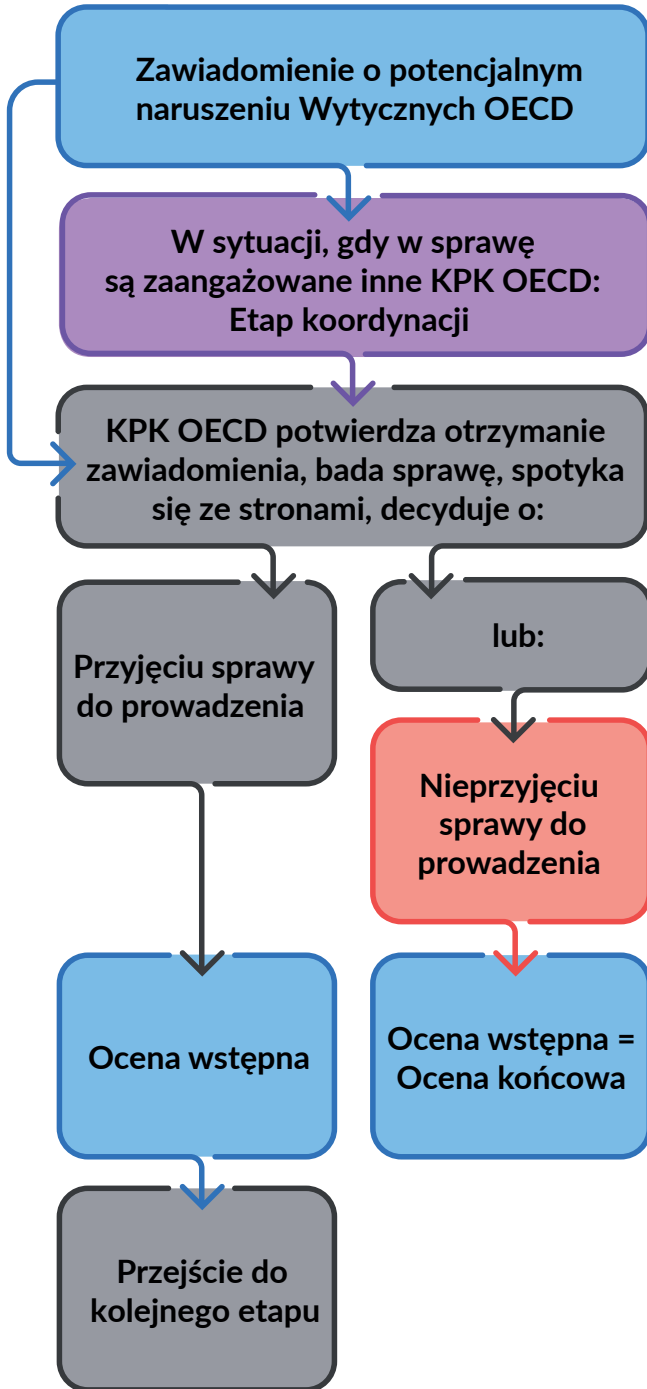
- Kto może złożyć zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD?
- W jakim języku należy złożyć zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD?
- Jak złożyć zawiadomienie do polskiego KPK OECD?
- Czego może dotyczyć zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD?
- Do którego KPK OECD należy złożyć zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD?
- W jaki sposób dokonywana jest wykładnia rozumienia Wytycznych OECD?

W Części B. „Procedura Postępowania przed Polskim KPK OECD” opisano kolejne etapy postępowania przed KPK OECD:

- I. Etap koordynacji z KPK OECD w innych krajach
- II. Etap Oceny wstępnej: od dnia otrzymania zawiadomienia do sporządzenia Oceny wstępnej
- III. Etap good offices
- IV. Zamknięcie postępowania przed KPK OECD, publikacja Oceny końcowej
- V. Monitoring (follow-up)
- VI. Dopuszczalne wyjątki od procedury postępowania przed polskim KPK OECD

Integralną częścią procedury jest schemat postępowania przed KPK OECD przedstawiony na kolejnych stronach.

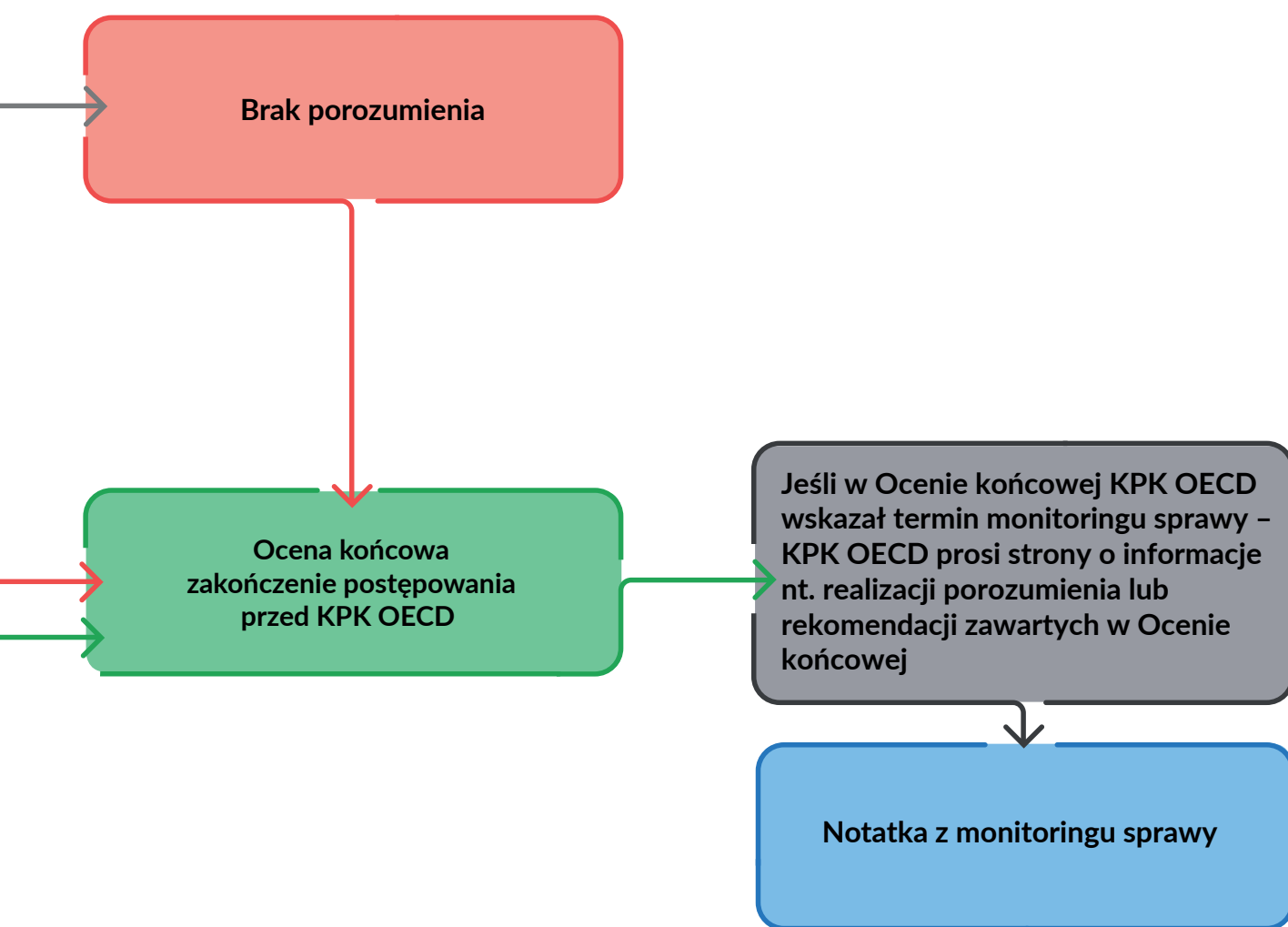
Schemat procedury postępowania przed polskim KPK OECD

łącznie ok. 2+12 miesięcy

ETAP IV

MONITORING

termin wskazany w Ocenie końcowej

Jak złożyć zawiadomienie do polskiego KPK OECD

[Formularz zawiadomienia](#) o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD jest dostępny na stronie KPK OECD. Należy wypełnić w języku polskim, ponieważ postępowanie jest prowadzone w języku polskim.

W sytuacjach szczególnych KPK OECD dopuszcza możliwość konsultowania sprawy w języku angielskim oraz ewentualną możliwość złożenia zawiadomienia w języku angielskim. Zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD należy złożyć drogą elektroniczną wysyłając formularz zawiadomienia na adres kpk.oecd@mfi.pr.gov.pl

WYTYCZNE OECD
DLA PRZEDSIĘBIORSTW WIELONARODOWYCH
DOT. ODPOWIEDZIALNEGO PROWADZENIA BIZNESU

POLSKI
KRAJOWY PUNKT KONTAKTOWY OECD
DS. ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU

Formularz zawiadomienia do polskiego KPK OECD o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej

(aktualizacja: 15 kwietnia 2024 r.)

Procedura postępowania przed Krajowym Punktem Kontaktowym OECD ds. odpowiedzialnego biznesu (KPK OECD) w sprawie potencjalnego naruszenia *Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej* jest dostępna na stronie internetowej KPK OECD: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/oecd-national-contact-point>

Poniższy formularz zawiadomienia o potencjalnym naruszeniu *Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej* (Wytyczne OECD) należy wypełnić w czytelny sposób w języku polskim.

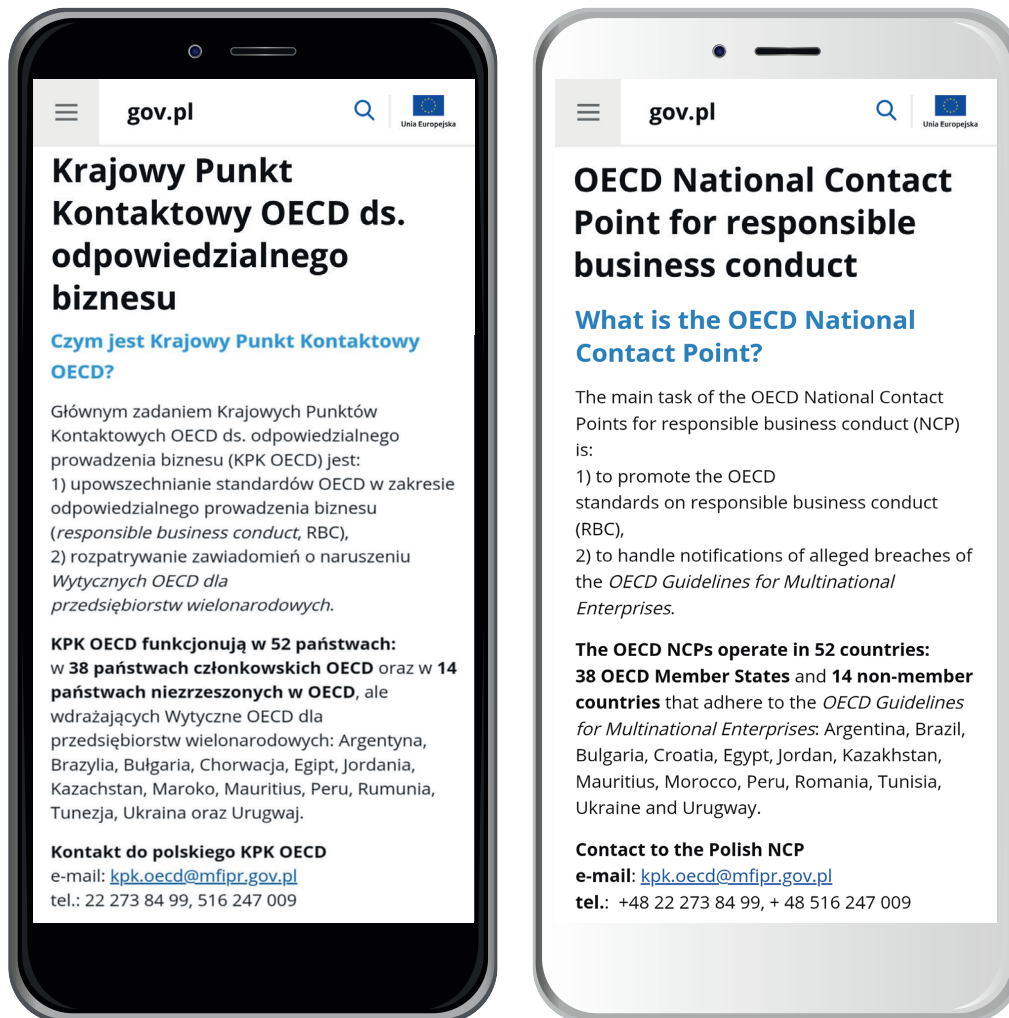
A. INFORMACJE PODSTAWOWE

1. Autor zawiadomienia

1.1	Imię i nazwisko	Kliknij lub naciśnij tutaj, aby wprowadzić tekst.
1.2	Dane kontaktowe:	Kliknij lub naciśnij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	a) adres pocztowy:	Kliknij lub naciśnij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	b) adres e-mail:	Kliknij lub naciśnij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	c) numer telefonu:	Kliknij lub naciśnij tutaj, aby wprowadzić tekst.
1.3	Jeśli Autor zawiadomienia reprezentuje organizację pozarządową lub związek zawodowy prosimy poniżej podać nazwę organizacji lub związku	Kliknij lub naciśnij tutaj, aby wprowadzić tekst.
1.4	Jeśli osób składających zawiadomienie jest więcej, należy poniżej wymienić te osoby z imienia i nazwiska, oraz załączyć do zawiadomienia oświadczenie, że osoba wskazana w pkt. 1.1 jest Autorem zawiadomienia w imieniu osób wymienionych w punkcie 1.4 zawiadomienia. Oświadczenie powinno zostać podpisane przez wszystkie osoby wymienione w pkt 1.1 i 1.4.	Kliknij lub naciśnij tutaj, aby wprowadzić tekst.

Strona polskiego KPK OECD

WYTYCZNE OECD
DLA PRZEDSIĘBIORSTW WIELONARODOWYCH
DOT. ODPOWIEDZIALNEGO PROWADZENIA BIZNESU

POLSKI
KRAJOWY PUNKT KONTAKTOWY OECD
DS. ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU

OECD GUIDELINES
FOR MULTINATIONAL ENTERPRISES
ON RESPONSIBLE BUSINESS CONDUCT

POLISH
OECD NATIONAL CONTACT POINT
FOR RESPONSIBLE BUSINESS CONDUCT

WYTYCZNE OECD
DLA PRZEDSIĘBIORSTW WIELONARODOWYCH
DOT. ODPOWIEDZIALNEGO PROWADZENIA BIZNESU

POLSKI
KRAJOWY PUNKT KONTAKTOWY OECD
DS. ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU

Ministerstwo Funduszy
i Polityki Regionalnej